

Gents
Milieu
Front

Frontaal

lente
2022

Shahnoza uit
Oezbekistan

Sven Kums over
duurzaam leven

Tuinstraten uit
Antwerpen

Stilteplekken
10

Veggie = Halal
12

Gent en omstreken

06
beleid
Vijf jaar
Circulatieplan

09
ontmoet
Sven Kums,
kleinere voetafdruk
met een Gouden
Schoen

10
hot topic
Stilteplekken
in Gent

12
ontdek
Veggie = Halal,
vegetarische
wereldkeuken

Boomringen lezen
14

Tuinstraten
20

Milieu inzichten

14
expert
Valerie Trouet
leest jaarringen

19
roots
Shahnoza uit
Oezbekistan

20
inzichten
Tuinstraten

23
column
De halve waarheid

24
transitie
MAW in cijfers

26
voortaan
Van lege fles
naar drinkglas

GMF Talks
31Vrijwilliger Karel
34

Front van goodwill

28
in actie
GMF en MAW:
wie is wie?

31
in actie
GMF-podcast

33
in actie
GMF-boekenclub:
'Het Klein Verzet'

34
vrijwilliger
Karel Lauwers

35 Jules

36 kalender

38 volg ons

39 over ons

Dit heden is geen eden

Een mens stelt de omstandigheden in z'n leven niet in vraag, als hij ziet dat iedereen rondom hem ze aanvaardt. Verklaart dat waarom straten in Gent nog vaak gericht zijn op autoverkeer? Vaak ten koste van andere mogelijkheden voor de gemeenschappelijke ruimte tussen woningen: de auto als autocraat van een straat.

Dit heden is dus geen eden, zoals Maud Vanhauwaert dichtte. Een straat dient tot meer dan een auto-doorgang en -stalplaats. Met Straat 2.0 als jaarthema stelt GMF de vraag: voor wie is de straat? Eeuwenlang was het antwoord: voor bijna iedereen. Het massale succes van autogebruik deed dat antwoord kantelen richting onze autocraat.

Vandaag bieden evoluties ons de kans om de straat-indeling opnieuw te veranderen. Maar wat met zelfrijdende auto's: een automatische snelheidsbeperking in een bewoonde kom? Deelsystemen die zorgen voor minder parkeerplaatsvraag? Als je dan weet dat een straat slechts om de 50 jaar heraangelegd wordt...

Deze Frontaal toont je bijvoorbeeld Tuinstraten uit Antwerpen en vijf jaar Circulatieplan in Gent. Twee 'experimenten' die een nieuw antwoord gaven op de vraag voor wie de straat is. Zoals steeds geschreven in ons Gents MilieuFont. Een lettertype soms scherp geschreefd, maar goed geschikt om een ander Gent vorm te geven. Een font als onze stijl om jou concreet handelingsperspectief te geven.

Het Gentse heden is misschien nog geen eden, maar duw mee om ook jouw straat te updaten naar 2.0.

Pieter Nuytinck
Voorzitter GMF

3 miljard

Dat zou de kostprijs zijn van de schade voor de Gentse regio alleen, mocht Vlaanderen getroffen worden door een waterbom ter grootte van die van afgelopen zomer in Wallonië - het zogenaamde '230-millimeter-neerslag'-scenario.

GMF om zeep

Wij wassen onze vrijwilligers!

De Week van de Vrijwilliger eind februari is de ideale gelegenheid om je vrijwilligers extra te soigneren. Dit jaar werden GMF-vrijwilligers niet in de bloemetjes maar in de 'zeep' gezet. De kleinschalige zeepziederij Adama maakte speciaal voor hen een stukje welriekende zeep. Biologische en fairtrade ingrediënten, met de hand gemaakt in Gent! Leden van GMF krijgen trouwens ook 5% korting op hun bestelling bij Adama-zeep.

Bekijk jouw ledenvoordelen op gentsmilieufrent.be/ledenvoordelen

Flowerpower de tuin

Maai Mei Niet voor diehards

Met hun 8% nemen tuinen een grotere hap uit het Vlaamse grondgebied dan alle beheerde natuurgebieden die onze regio rijk is (6,5%). Dat is een gigantisch potentieel voor natuur en biodiversiteit, als ze tenminste ecologisch worden aangelegd en beheerd. Een kortgemaaide pelouse is daar géén goed voorbeeld van. Dat hebben ze bij HOGENT, Knack en MijnTuinlab goed gesnapt. Met Flowerpower De Tuin zetten ze dit jaar een groots burgerwetenschapsonderzoek naar graslandherstel op poten. 500 burgers zullen elk 7 m² van hun gazon opgeven. Ze worden aangemoedigd om van hun tuin een 'living lab' te maken, waar ze experimenteren met hun gazon. Ze monitoren de staat van de bodem, plantenrijkdom en insecten. Dit project gaat dus veel verder dan ByeByeGrass of Maai Mei Niet: hier wordt proactief naar meer biodiversiteit gezocht. Die kennis zullen we met GMF graag mee delen en promoten om zo ook de Gentse biodiversiteit vooruit te helpen!

Meer over jaarthema Straat 2.0 op gentsmilieufrent.be/jaarthema

'Mensen in een grote wagen nemen meer risico in het verkeer dan wie met een kleine wagen rijdt'

pix_ Stad Gent

Dat zegt mobiliteitsexpert Dirk Lauwers (UGent, UA Antwerpen) n.a.v. de discussie over besmeurde SUV's in Gent in februari. Wetenschappelijke studies tonen aan dat aanrijdingen met grote wagens niet alleen dodelijker zijn, de bestuurders rijden ook vaker onvoorzichtig. — Twitter, 12 februari 2022

Sous le Bijloke la plage

GMF @ klimaatfestival Gent Aan Zee

Het klimaatfestival in Gent is terug! De Bijlokesite wordt op zondag 8 mei opnieuw omgebouwd tot een gezellig kustdorpje. Bezoekers kunnen deelnemen aan interactieve workshops, luisteren naar inspirerende verhalen of kennismaken met tal van leuke initiatieven om je leven duurzamer te maken. En natuurlijk kan je ook Gents MilieuFront een bezoekje brengen! Laat je verrassen door onze eenvoudige doe-het-zelftips, of laat je inspireren door onze Geveltuinbrigade om zelf een geveltuin aan te leggen. Tussen zomermuziek, kinderanimatie en lekker eten door kan je je beste vriend of buurvrouw ook lid maken van GMF! Of misschien zijn onze workshops zaadbombommen maken of een waterton installeren wel jouw ding?

Snuister door het volledige programma op stad.gent/gentaanzee

Nieuw: GMF op maat

Meer keuze lidmaatschapsformules

GMF-lid word je al vanaf 5 euro per jaar. De meeste GMF'ers zijn ooit aan die democratische prijs lid geworden. In een recente enquête gaven veel van onze leden aan dit een (te) laag bedrag te vinden, dat ze gerust wat meer willen geven. En eerlijk: dat zouden wij (GMF) zelf ook niet erg vinden. Daarom breidden we onze ledenformules uit tot een rijk palet aan keuzes. Niemand is verplicht, maar als je je huidige lidmaatschap wil upgraden, vertel ons hoeveel jij per maand of jaar zou willen betalen via leden@gentsmilieufront.be!

Een overzicht van de formules vind je op gentsmilieufront.be/wordlid

Vijf jaar Circulatieplan!

Op 3 april 2017 dansten we om middernacht op de Phoenix-brug. Enkele minuten eerder was de laatste auto er onder luid applaus over gereden. Daarna werd de brug *geknipt*, net als enkele andere plekken in Gent. Het veelbesproken Circulatieplan ging van start. Vijf jaar later is GMF tevreden met de realisaties. Samen met vijf stemmen die zich toen luid lieten horen, blikken we graag terug én vooruit.

txt_An Van Hemeldonck pix_Andy Bruyninckx

Jos Vermeiren

» Directeur UNIZO Oost-Vlaanderen

'UNIZO stond – samen met vele Gentse ondernemers – zeer sceptisch tegenover het ambitieuze plan. We misten duidelijke communicatie vanuit de stad, wat tot frustraties leidde. Het was een impactvolle periode. Zes maanden na de invoering gaven respondenten in een representatieve enquête aan dat ze gemiddeld 30% omzetverlies leden. Ook vandaag nog ontzien sommigen het zich om naar Gent te komen. Wie wél komt, is dan weer verrast over de goede bereikbaarheid en ervaart een aangename, leefbare stad.'

Jos ziet veel positieve veranderingen: aanpassingen aan de ring, minder doorgaand verkeer, verhoogde verkeersveiligheid, nieuwe rustplekken en grotere terrassen.

'Toch heerst er een gevoel dat de auto niet meer welkom is. Een kwalitatief aanbod aan park-and-rides (P&R's) met een vlot vervoerssysteem richting centrum kan oplossingen bieden, net als een positieve communicatiecampagne. Zo verleiden we de verloren consumenten om terug naar het centrum te komen.'

Karel Van Keymeulen

» Oud-stadsreporter De Gentenaar

'Omdat ik al meerdere verkeersplannen had meegemaakt, was ik voorbereid op scherpe reacties. Toch was de algemene teneur in vergelijking met de vorige keren best positief – getuige ook de pro-circulatieplanoptocht. In 1987 werd het slecht voorbereide Lussenplan na vijf maanden afgevoerd. De opzet was beter in 1997, maar omdat de middenstand volledig tegen was, ontstonden er grote protestbetogingen.'

Volgens Karel is het niet ongevoel dat drastische ingrepen felle weerstand uitlokken.

'De knips waren iets totaal nieuws en voedden de (onterechte) angst voor een onbereikbaar centrum.'

Intussen is hij flink onder de indruk van het sterk stijgende aantal fietsers en de uitbreiding van de fietsvoorzieningen.

'Hopelijk zet deze trend zich verder, met voldoende aandacht voor voetgangers en stevige investeringen in het openbaar vervoer.'

Filip Watteeuw

» Schepen van Mobiliteit

'Het was een ongemeen boeiende periode, waarin we ongelooflijk hard gewerkt hebben. Die eerste dag was daarvan een vreemd hoogtepunt. We volgden in realtime het verkeer en er gebeurde... niets. Toen ik later door Gent fietste, kreeg ik veel duimpjes; een welgekomen opluchting na alle commotie vooraf. Zo blijkt dat je met ambitie een stad écht kan veranderen en dat die zich snel aanpast.'

Filip noemt het Circulatieplan een *shortcut* naar meer ruimte voor fietsers, voetgangers en openbaar vervoer. Het plan deed wat het moest doen.

'Mensen denken meer na over hun verplaatsingen in en naar Gent. De *modal shift* is gelukt, het grote protest voorbij. De doelstelling van 35% Gentenaars met de fiets als hoofdvervoersmiddel tegen 2030 werd zelfs al in 2019 gehaald. Door de betere verkeersdoorstroming heeft De Lijn op enkele trajecten extra ritten ingevoerd. Nu moeten we vooral opletten om niet zelfgenoegzaam te worden of stil te vallen. Ja, het was heftig, maar ik zou het zeker opnieuw doen!'

Een vooruit- en terugblik met vijf belangrijke actoren

Anneleen Van Bossuyt

» Fractie leider N-VA Gent

'Net zoals vijf jaar geleden zijn wij voorstander van meer verkeersveiligheid en leefbaarheid. Maar het plan was te drastisch, en is dat vandaag zeker in combinatie met de LEZ. Voor inspraak van burgers en handelaars was er weinig ruimte. Het plan creëerde binnen en buiten Gent-centrum de perceptie van een moeilijk bereikbare stad. Daarnaast wordt er te weinig geïnvesteerd in alternatieven voor de auto: geplande P&R's worden

geschraapt, een uitgebreid deelfietsensysteem blijft uit, net als de Slim-naar-Gent-routeplanner.'

Volgens Anneleen moet mobiliteit gezien worden als een dienst, waarbij mensen verleid worden om zo weinig mogelijk de auto te gebruiken – indien haalbaar.

'Mobiliteit is continu in ontwikkeling, we verwachten veel van nieuwe technologie op vlak van slimme mobiliteit. Gent mag die boot niet missen, maar dan moeten we wel een serieuze tand bijsteken.'

Yves De Bruyckere

» Fietsersbond Gent

'Ik was licht sceptisch, maar het resultaat is beter dan ik kon dromen: de ontwerpers van het Circulatieplan hebben een krachttoer uitgehaald! Al zijn er zwakke schakels, zoals de sector Tolhuis, waar de politiek de ambtenaren niet volgde.'

Toch is Yves stellig: 'Gent is voor heel veel bewoners beter geworden. Minder auto's betekent meer ruimte, die organisch wordt ingenomen door voetgangers en fietsers. De *modal shift* is fors: je ziet meer mensen met een rolwagen of rollator in de stad, maar ook meer Gentenaars met een migratieachtergrond op de fiets. Het inschrijvingsbeleid stimuleert dat kinderen per fiets naar de buurtschool gaan.'

Voor de toekomst ziet Yves grote kansen voor het hoger onderwijs om hun studenten en medewerkers te sensibiliseren. Ook de ring mag geen stadsmuur blijven, en de upgrade met o.a. de wijkmobiliteitsplannen mag wat sneller gaan.

DE GMF-CONCLUSIE

Een opmerkelijke eensgezindheid rond een leefbare stad. Maar is het voor ons genoeg? De toekomstgerichte mening van GMF lees je begin april in ons persbericht over 5 jaar Circulatieplan!

OHNE
NATUURLIJK ONVERPAKT

10% korting bij OHNE Gent in ruil voor
deze bon
Lidnummer:

BLOMMAM

BIOLOGISCH
geteeld

LOKAAL
geogast

MET LIEFDE
geschikt

WINKEL: WELKOM VAN
DINSDAG TOT ZATERDAG
10U - 18U

#LOMMAM.BE VOOR AFHALING
IN 10 AFHAALPUNTEN OF
LEVERING MET FIETSKOERIER

WAAISTRAAT 4
(BUURT VRUGDAMARKT)
BLOMMAM.BE

DE GOEDE ZAAK

*Zin in heerlijk duurzaam eten?
Wij koken naar
jouw smaak en budget*

lente- of communiefeest • verjaardagsfeest •
huwelijk • teambuilding • bedrijfsevent

www.de-goede-zaak.be

*Ontdek onze webshop
met biologisch lekkers*

seitan • broodbeleg • ontbijtgranen

www.seitan.be

KIDDYBIPS

Ecologische geboortewinkel
Dampoortstraat 23 GENT

Stockverkoop vanaf 15 april wegens einde huur

Sven — 'Bij de afhaalitaliaan nemen wij onze eigen potjes mee'

In deze rubriek laten we iemand aan het woord die zich rechtstreeks of onrechtstreeks inzet voor een duurzamer Gent. Deze keer aan de beurt: Sven Kums, middenvelder en clubicoon van KAA Gent. De Gouden Schoen van 2015 zet op zijn manier stappen naar een duurzamere wereld.

De voetbalwereld en zijn sterren worden doorgaans niet echt geassocieerd met duurzaamheid. Maar wat blijkt, ze kunnen al eens aangenaam verrassen. Ten huize Sven Kums bijvoorbeeld werken ze stap voor stap aan een kleinere voetafdruk en een duurzame levensstijl.

'Na het bekijken van enkele documentaires drinken we thuis geen flessenwater meer. Met het hele gezin zijn we overgeschakeld op kraantjeswater. We proberen ook zoveel mogelijk verpakkingsvrij te kopen: we halen vaak af bij de Italiaan, maar dan nemen we altijd onze eigen potjes mee. Daarnaast proberen we om thuis zo vaak mogelijk vegetarisch te eten.'

Een voetballer moet vaak van hot naar her op onregelmatige tijdstippen. Sven wil zich duurzaam verplaatsen naar de club, maar het traject van Dilbeek naar Oostakker is gewoon te moeilijk. 'Ik vind het openbaar vervoer bij ons jammer genoeg niet altijd goed geregeld. We hebben nog in Italië gewoond, daar deden we zowat alles met de trein.'

'Mijn echtgenote rijdt elektrisch, ikzelf nog niet maar lang zal dat niet meer duren. In en rond onze thuisbasis in Dilbeek verplaatsen we ons vaak met de fiets. Onze kinderen brengen we met de bakfiets naar de crèche en school.'

Wat over duurzaamheid in zijn andere thuisbasis, de Ghelamco Arena? Sven hoopt dat plastic wegwerpbekers snel tot het verleden behoren in het stadion van KAA Gent. 'Het kan toch niet moeilijk zijn om in onze voetbaltempel voor herbruikbare bekercs te kiezen. Hopelijk komt die verandering er snel, en kunnen we zo met alle Buffalo's samen de plasticberg kleiner maken.'

txt_Laurent Delbeke pix_Manas Bharadwaj

Hé,

kan dat niet wat stiller?

Op zoek naar verstilling in de stad

Een drukke winkelstraat, wegenwerken, dronken feestvierders, een krijsende baby bij de burens... Wie voor het stadsleven kiest, neemt de dagelijkse drukte en de vele geluiden erbij. 'Ach, kan geen kwaad', zou je denken. Maar omgevingslawaai blijkt een stille killer. Stiltegebieden in en rond de stad kunnen deels soelaas bieden. Maar wat zijn dat? En belangrijker, waar vind je ze?

txt_Binte Claes pix_Wim Frenssen, Andy Bruyninckx

Wat doe je als je je even wil onttrekken aan de stad en haar drukte? Misschien heb je een plekje in huis waar je tot rust komt, maar ook buitenshuis is rustbeleving een belangrijk gegeven, zeker in dichtbevolkte omgevingen. Een plein, park, binnenplaats of begraafplaats: dergelijke publieke ruimtes kunnen een stilte- of luwteplek vormen, een toevluchtsoord voor verstilling.

Stilteplek, meer dan enkel 'stil'

Het architectenduo Peyman-Jellema deed gedurende twee jaar onderzoek naar luwteplekken en legde zes parameters vast om een bepaalde locatie te erkennen als stilteplek. Om te beginnen – en logischerwijs – is een stilteplek doorgaans stiller

en rustiger dan de nabije omgeving (1). Verder is zo'n plek omsloten (2) door bijvoorbeeld bomen, muren of hagen, maar tegelijkertijd ook makkelijk toegankelijk (3). Je vindt er rust zonder je te storen aan de aanwezigheid van anderen (4). Daarnaast zijn er ook geen rustversturende elementen, zoals een naburig sportterrein of inblik van appartementen (5). Tot slot moet de plaats betekenis hebben (6) door de aanwezigheid van bomen, een waterstroom, kerktoren, standbeeld of zelfs een graffiti kunstwerk.

Op zoek naar verstilling in Gent

In 2017 deed Stad Gent een verkennend onderzoek naar stilteplekken en rustbeleving in de stad. Met een bevraging brachten ze de populaire

en minder gekende stilteplekken in kaart. Het doel? Een langetermijnstrategie uitbouwen om luwteplekken te beschermen en te versterken.

De eigen woning is uiteraard de *all time favorite* van de Gentenaar om tot rust te komen. Maar ook parken, plekjes aan de waterkant en natuurgebieden doen het goed, zoals het Citadelpark, het Groenevalleipark, de tuin van de Sint-Pietersabdij en de Gentbrugse Meersen.

Er zijn veel redenen waarom Gentenaars deze locaties opzoeken, bv. sporten, wandelen met de hond of afspreken met een vriend. Toch beaamt de meerderheid bewust op zoek te gaan naar verstilling, en één op vijf doet dit zelfs dagelijks.

Met rustbeleving als hoofdcriterium prijken de volgende plekken bovenaan de lijst: begraafplaatsen Campo Santo en Westerbegraafplaats, Sint-Jacobskerk, Vroonstalledries en Bourgoyen-Ossemeersen.

Geluidshinder

Waar komt dan dat lawaai vandaan? Is het de blaffende hond bij de

'Langdurige blootstelling aan omgevingsgeluid hoger dan 40 dB kan zorgen voor slaapverstoring'

buren? Of het dronken gelal op het terras in je straat? Mogelijks, maar vooral de verkeersdrukke blijkt een doorn in het oog van de Gentenaar. Voorbijrijdende auto's zijn de grootste bron van geluidshinder (32%), gevolgd door brommers (28%) en zware voertuigen (24%).

Ook elders in Vlaanderen vormt gemotoriseerd verkeer een belangrijk aandeel in het omgevingsgeluid, stelt het Vlaams Milieुरapport (MIRA, 2019). Meer zelfs, jaar na jaar neemt de gemiddelde blootstelling aan wegverkeersgeluid toe. Ruim 30% van de Vlamingen wordt momenteel blootgesteld aan een geluidsniveau hoger dan 65 dB, wat je kan vergelijken met het geluid van een druk kantoor of een scheerapparaat. Dit ligt boven het Europees gemiddelde en eveneens boven de aanbevolen grens van 50 dB door de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO).

Lawaai als stille killer

Volgens de Wereldgezondheidsorganisatie kan ergernis door omgevingsgeluid al optreden vanaf 50 dB, wat vergelijkbaar is met lichte regen of het gezoem van een koelkast. 's Nachts ligt die aanbevolen geluidsgrens zelfs maar op 40 dB. Langdurige blootstelling aan luider omgevingsgeluid kan namelijk voor slaap-

verstoring zorgen wat op zijn beurt het mentaal en fysiek welzijn beïnvloedt: minder aandacht, moeilijker informatie verwerken, meer stress, negatieve invloed op sociale relaties... In extreme gevallen werkt omgevingslawaai zelfs depressies en hart- en vaatziekten in de hand.

Lessen voor Gent

Behalve de bescherming en verbetering van de reeds bestaande Gentse luwteplekken, is er nood aan een uitbreiding van ruimtes met verstilling als hoofddoel. Idealiter zou iedere Gentenaar een stilteplek op wandelafstand moeten hebben. Een goede spreiding is dus eveneens een aandachtspunt.

Regionetwerk Gent stelt daarom voor om 'restruimtes' oftewel onbenutte ruimtes die voorlopig nog geen invulling kregen, om te bouwen tot stiltegebied. Elk braakliggend stuk kan namelijk een bijdrage leveren. Architecten Peyman en Jellema pleiten voor een netwerk van verstillende plekken verbonden door trage wegen en paden.

Het is duidelijk dat een stad op mensenmaat ook het omgevingsgeluid dient aan te pakken. De vele mobiliteitsplannen van Gent moeten nu al een oplossing bieden voor verkeershinder, slechte luchtkwaliteit, leefbaarheid van de straten en de verkeersveiligheid. Maar zit geluidshinder ook in het achterhoofd van de mobiliteitsdienst?

De sociale onderneming met duurzame insteek

Veggie = Halal

Heb je een passie voor wereldkeuken, en in het bijzonder voor de vegetarische gerechten? Dan ben je bij Veggie = Halal aan het best mogelijke adres. De Gentse sociale onderneming organiseert originele catering in *jars*, maar wil daarnaast ook iedereen 'met elkaar verbinden' die vanuit islamitische of andere levensbeschouwing gepassioneerd is door plantaardige voeding. Aan het woord zijn Margot en Sabine, respectievelijk zakelijk coördinator en sociaal-cultureel werker/medeoprichter van Veggie = Halal.

txt_Lena Cornelis pix_Voem vzw

Ontstaan

Veggie = Halal is een onderdeel van Voem vzw, een sociaal-culturele organisatie die mensen verbindt via cultuur, kunst en sociaal engagement. Het project ging in 2019 van start in Gent en werd al snel een succes, vertelt Sabine. 'Drie jaar geleden startte ik als stagiaire bij Voem. In een taal oefengroep kwam de vraag om eens samen te koken. Daaruit zijn onze kookworkshops *avant la lettre* ontstaan. We merkten enerzijds veel talent op, en anderzijds ook de nood aan een platform om dit potentieel te kunnen benutten.'

'Voem organiseert al jaren *iftars*' (de maaltijd na zonsondergang tijdens de ramadan), gaat

Margot verder. 'Vanuit onze achterban kregen we steeds vaker de vraag naar meer veggie en vegan alternatieven. Dus besloten we om de vraag naar samen koken en de vraag naar veggie/vegan eten simpelweg te combineren. Met de financiële ondersteuning van de Gentse Voedselraad konden we Veggie = Halal uit de grond stampen.'

Brussel en beyond

De organisatie heeft nu ook middelen gekregen om in Brussel te starten met het project. Het liefst willen ze daar op dezelfde manier te werk gaan: 'Van onderuit, samen met enthousiaste vrijwilligers. Zo willen we het Gentse succesverhaal ook realiseren in Brussel. Als we heel groot mogen dromen, komen er later nog Veggie = Halal-vestigingen in verschillende Europese steden, net zoals in Gent!'

Catering

De catering is een belangrijk deel van het project. Het kookteam – voornamelijk vrouwen met een migratieachtergrond –

'We kregen van twee kanten verschillende vragen. Logisch voor ons om die te combineren en met elkaar te verbinden'

kookt samen lekkere vegetarische gerechten uit de brede wereldkeuken. De gerechten worden geserveerd in grote bokalen of *jars*, errond hangt een kaartje van zaadpapier. 'Zo kunnen restjes makkelijk mee naar huis worden genomen, en de bokaal kan je vervolgens hergebruiken als bloempot om je zaadjes in te planten, of een andere invulling te geven', legt Sabine uit. 'Dankzij de steun van de Vlaamse overheid en Stad Gent is de catering ondertussen officieel een sociale onderneming geworden.'

Diversiteit

De *jars* worden samengesteld door de vrouwen zelf, die een veggie variant maken van een (traditioneel) gerecht. Margots persoonlijke favo-

riet is de Palestijnse *jar*, een combinatie van een Palestijns en Egyptisch gerecht. 'Aangezien er met seizoensgebonden groenten wordt gewerkt zijn de *jars* verantwoordelijk: de jar van juni zal dus nooit die van december zijn', vertelt Sabine. 'Het kookteam is een broedplaats voor nieuwe ideeën, er vervoegen steeds nieuwe mensen met verschillende ideeën en achtergronden ons team.'

Platform

Daarnaast organiseert Veggie = Halal ook evenementen en activiteiten gelinkt aan ecologie, duurzaamheid en zingeving. 'Vandaag is onze voornaamste activiteit onze maandelijkse preptalks: samen leren we in workshops gerechten maken uit verschillende landen', vertelt Sabine. 'Dit was oorspronkelijk mijn afstudeerproject: we begonnen met een groep van 10, maar ondertussen zijn we gegroeid tot zo'n 50 mensen! De workshops zijn snel volzet. Het is de bedoeling dat de deelnemers zelf de work-

shops geven. De insteek is dubbel: duurzaam en sociaal. We sturen aan op ontmoeting, maar we moedigen in de workshops ook aan om van gerechten een veggie of vegan variant te maken.'

Label

En dan is er nog het Veggie = Halal-label. 'We vroegen ons af hoe we vegetarische Gentenaars met elkaar in contact konden brengen: studenten, hipsters, mensen die veggie eten omdat het halal is', vertelt Margot. 'Hoe brengen we al die mensen samen? Vaak zien we dat die 'subgroepjes' hun eigen stekjes en restaurants hebben, maar niet per se de andere kennen. Daarom creëerden we ons label, dat we uitdelen aan restaurants die veggie eten serveren. Zo weten mensen via een kaart waar er overal veggie en dus ook halal eten te verkrijgen is in Gent!'

Lees alles over veggie en halal lekkers op [veggieishalal.be!](http://veggieishalal.be)

Jaarringen lezen om klimaat te reconstrueren

Valerie Trouet begrijpt bomen zoals niemand anders dat doet

In haar boek 'Wat bomen ons vertellen' schetst professor Valerie Trouet ons een beeld van een wereld getekend in jaarringen. Een veranderende wereld die onderzocht kan worden via de continue statigheid van zijn longen: de bomen. Een gesprek.

txt_Michaël Verest pix_Geoff Notkin

Kan je omschrijven wat je doet en wat de meerwaarde van je onderzoek is voor de klimaatwetenschap?

Mijn onderzoek heet dendro-klimatologie: ik bestudeer de jaarringen van bomen om het klimaat van de laatste 2.000 jaar te reconstrueren. Zo kom ik veel te weten over de impact ervan op ecosystemen en de menselijke geschiedenis.

Daarbij bekijken we de natuurlijke klimaatverandering; het klimaat verandert ook uit zichzelf. Er zijn weinig data uit het verleden. We zijn het klimaat pas beginnen meten rond 1900, de periode na de industriële revolutie waarin we broeikasgassen zijn beginnen uitstoten. De metingen die we hebben zijn dus van een al door ons beïnvloed klimaat. Daarom hebben we geen gegevens over hoe het klimaat natuurlijk verandert en functioneert. Dus om verder terug te gaan in de tijd maken we gebruik van proxy's zoals jaarringen.

Ons onderzoek is ook belangrijk omdat de periode van 100 jaar waarin we metingen uitvoeren niet lang genoeg is om trends waar te nemen. Over de antropogene opwarming zijn er zaken die we duidelijk weten: het wordt warmer. Maar er zijn ook facetten die minder duidelijk

zijn, zoals neerslagpatronen of de straalstroom. Dus moeten we verder teruggaan in de tijd om te zien hoe uitzonderlijk de huidige verandering is.

Is dat de reden waarom je het boek schreef? Om dat soort kennis aan een groter publiek duidelijk te maken?

Dat is een van de redenen. Ik denk veel na over wetenschap *an sich*, maar ook over hoe we de brug kunnen slaan tussen wetenschap, beleidsmakers én het bredere publiek. Wanneer je enkel praat over hoe dramatisch we eraan toe zijn, stoppen mensen met lezen. Zelfs ik wil geen boek lezen over hoe erg het allemaal gaat worden. Dat is redelijk zwaar.

In een poging om een breder publiek te bereiken, wilde ik vertellen over mijn tak van de wetenschap – dendrochronologie. Wetenschappelijke ontdekkingen zijn het fijnste wat ik doe

'Waarom zou je enkel inheemse soorten blijven aanplanten als die onze klimaatverandering niet zullen overleven?'

in mijn leven. Dat enthousiasme over wetenschap wil ik overbrengen op de mensen. (*enthusiast*) Kijk wat wij allemaal kunnen! Hoeveel we te weten kunnen komen!

Met covid zien we dat mensen zelfs al twijfelen aan de realiteit zelf. Is dat niet frustrerend voor iemand die met feiten bezig is?

Voor het bredere publiek is 'wetenschapsontkenning' door covid heel duidelijk geworden, maar voor ons klimaatwetenschappers is dat al tientallen jaren zo. We zeggen al zo lang 'dit komt er aan', en niemand luistert. In de VS was dat al vroeg duidelijk, maar het kwam in een stroomversnelling rond de verkiezing van Trump in 2016. Dat was een van de redenen waarom ik mijn boek in 2017 ben beginnen schrijven. Ik wou aantonen dat wetenschap niet elitair is, niet iets saais.

Regelmatig steekt de discussie over uitheemse en inheemse bomen de kop op. Uitheemse bomen zouden beter zijn voor adaptatie en een stedelijke omgeving, inheemse voor biodiversiteit. Is dit volgens jou een zinnige discussie?

Het is complex. Een stedelijke context is sowieso geen natuurlijk ecosysteem. Ik zie geen probleem om daarin met uitheemse soorten te werken, al wil je invasieve soorten wel vermijden.

Als je nu een nieuwe boom plant, dan wil je dat die minstens honderd jaar oud wordt. Maar binnen honderd jaar zal het klimaat er anders uitzien. Het zal veel warmer zijn, veel droger. Dus waarom zou je een inheemse soort van nu aanplanten, als die de verandering niet zal overleven? De huidige snelheid van verandering hebben we niet meegemaakt in de laatste 2.000 jaar. Misschien zijn soorten die beter tegen droogte

kunnen, zoals meer mediterrane bomen, een goed idee. Mochten we niets doen, dan zouden die soorten ook naar hier opschuiven. Maar we moeten nu ook niet beginnen met soorten te importeren uit Azië.

Dus... experimenteren?

Er gebeurt al interessant onderzoek waarbij men niet per se nieuwe soorten plant. In het westen van de VS heb je de ponderosaden, die er in een brede gordel voorkomt. Zaden van exemplaren die voorkomen in droge gebieden plant men noordelijker om te zien of ze daar goed groeien en beter bestand zijn tegen de toekomstige verandering.

Op COP26 werd beloofd dat tegen 2030 geen bos meer mag verdwijnen. Denk je dat dat zal lukken?

Voor zover ik het begrijp, heeft men het verdrag moeten verwateren om Brazilië en Rusland

Prof. Valerie Trouet

_ dendroklimatologe, verbonden aan LTRR (Laboratory of Tree-Ring Research) in het College of Science aan de Universiteit van Arizona.

_ schreef het boek 'Wat bomen ons vertellen: een Geschiedenis van de Wereld in Jaarringen'

_ won in 2020 de Jan Wolkers-prijs voor Beste Nederlandstalige Natuurboek.

tintelij

DE NATUURVERFWINKEL

Je interieur of gevel opfrissen? Bij Tintelij zetten we in op gezonde verf en duurzame producten. Je vindt alles wat je nodig hebt in onze winkel in Gent of online via de webshop!

Bestel je producten online via
www.tintelij.com
Wij leveren bij je thuis!

DE DUURZAME AANNEMER

Je gevel of interieur opfrissen?
Schilder-, kalei-, timmer- of pleisterwerken:
Tintelij voert ook werken uit bij je thuis.

info@tintelij.be • 09 219 09 60
Adolf Baeyensstraat 216, 9040 Gent

www.tintelij.com

Wandel mee met Buur en Natuur

Een ontmoeting tussen anderstalige nieuwkomers en andere Gentenaars, al wandelend in de Bourgoyen.

Leer nieuwe mensen kennen en geniet van de natuur!

Lees meer op
www.natuurpuntgent.be
of scan de QR-code

Buur en Natuur is een project van Natuurpunt Gent en IN-Gent, met de steun van Stad Gent

aan boord te krijgen. En mocht Bolsonaro aan de macht blijven, dan geeft ons dat een goed voorbeeld van hoe onderhevig we zijn aan politiek.

Aan de andere kant zijn we ook wat koloniaal bezig: in Europa en de VS hebben we alle bossen al gekapt, dus is het makkelijk beloven niet meer te zullen ontbossen, want er is niets meer over. Onze eigen ontbossing heeft enorm bijgedragen aan de problemen waarmee we nu zitten, en dan wijzen we met ons morele vingertje naar landen die nog niet zo ver staan in hun economische ontwikkeling. Voor ons is het dus makkelijk om zoiets te ondertekenen.

Je verzet je tegen klimaatnihilisme, waarbij je zegt dat 2°C beter is dan 3°C, en 3°C beter dan 4°C. Zorgt net die denkwijze niet voor uitstelgedrag?

Dat denk ik niet. Het lijkt voor mij de enige manier om niet in nihilisme te vervallen en om te blijven gaan. Het is de complexe samenhang van economie, ecologie en politiek die ervoor zorgt dat je zelfs op kleinere schaal, zelfs in Vlaanderen, de eerste stap niet gezet krijgt. Hoe moet dat dan gebeuren op globale schaal?

Om eerlijk te zijn was de 1,5°C van het Parijsverdrag niet realistisch. Wat er effectief op tafel lag, was 2,5°C. Drie jaar later merkten we dat we daar niet eens aan geraken, dus zitten we op 3°C.

Parijs was net als het ontbossingsverdrag: het absolute minimum. Het was vrijwillig,

iedereen doet wat hij wil doen. En in de praktijk geraakt bijna niemand aan dat beginpunt - ook België niet. (*opgelaten*) Kun je dat geloven, België, een rijk land binnen de EU, klaagt dat het te veel moet doen! Waar zijn we mee bezig?

Wat denk je over geo-engineering?

Er is volgens mij slechts één manier die ons zou kunnen helpen, en dat is de opslag van koolstofdioxide: het technologisch onttrekken van CO₂ uit de atmosfeer en die opslaan. CCS (*Carbon Capture and Storage*) heet dat. Nu bestaat dat op schaal van individuele energiecentrales. Als we manieren vinden om dit op grote schaal te doen, wordt het beloftevol. De oorzaak van de opwarming verwijderen uit de atmosfeer: nabootsen wat bossen op een natuurlijke manier doen. Er moet wel nog veel onderzoek gebeuren en dat is duur. Alle modellen die voorspellen hoe we de globale opwarming kunnen beperken, gaan ervan uit dat we binnen de 30 jaar CCS-technologie op grote schaal zullen ontwikkelen, en dat die effectief zal zijn. Maar voorlopig wordt het enkel gebruikt om fossiele brandstoffen te blijven verbranden, om daarvan een nuloperatie te maken. Niet om effectief CO₂ uit de atmosfeer te verwijderen.

Wat heeft 2022 nog in petto voor jou qua onderzoek?

In het zuidoosten van de VS gaan we een groot onderzoek

'De huidige snelheid van klimaatverandering hebben we nooit eerder meegemaakt de laatste 2.000 jaar'

doen naar moerascypresen, oude bomen met mooie ringen. En er komt ook een cool project in samenwerking met professor Jan Van Den Bulcke, houttechnoloog aan Universiteit Gent. Om de temperatuur van de voorbije vier- à vijfduizend jaar te reconstrueren, gaan we *bristlecone*-dennen onderzoeken. Dat zijn de oudste bomen ter wereld, tot vijfduizend jaar oud, die in het westen van de VS groeien en zeer mooie ringen hebben, maar niet echt een sterk klimaatsignaal. Dat komt doordat ze hoog in de bergen groeien waar het koud is, maar ook zeer droog. In jaren waarin de dennen smalle ringen hebben, kan dit wijzen op een droge of koude zomer. Enkel de breedte meten geeft dus weinig informatie over de temperatuur. We gaan een andere parameter gebruiken om de jaarringen te meten, namelijk de dichtheid van het hout, wat veel gevoeliger is voor temperatuur alleen. (*Wanneer er een hoge dichtheid van cellen is, weet je dat er een warme zomer is geweest, n.v.d.r.*) We zullen dus veel verder in de tijd teruggaan dan we tot nog toe gedaan hebben. Maar het is een project verspreid over meerdere jaren, dus het duurt wel nog even.

HÈT ADRES

VOOR ECO FAIR FASHION

RECYCLEER JE OUDE KLEDING BIJ SUPERGOODS

Heb je kledij thuis die helemaal verleten is en die je dus niet meer kan dragen? Kom ze binnenbrengen in onze winkel, want dankzij de the fibre krijgen ze een tweede leven!

Elk product van de the fibre is gemaakt van stoffen van niet herbruikbare kleding uit de gekende kledingcontainers van Wereld Missie Hulp, maar ook van bamboe, zeeafval... Binnenkort een collectie verkrijgbaar bij Supergoods!

WELKOM BIJ SUPERGOODS GENT!

DE CIRCULAIRE DENIM VAN HNST

HNST is een Belgisch denimmerk dat inzet op duurzaamheid en circulariteit. De jeansbroek die jij koopt van HNST, is in de mate van het mogelijke gemaakt uit gerecycleerde materialen. HNST doet aan slow fashion: hun collectie is blijvend, dus ze maken geen nieuwe stijlen per seizoen. Bij Supergoods zijn we dus enorm trots om jullie dit merk te mogen presenteren. We hebben fits voor zowel vrouwen als mannen. HNST ontwikkelde verschillende pasvormen om toegankelijk te zijn voor alle vormen en maten.

EEN NIEUW FAMILIEID BIJ DE VEJA'S: DE V-15!

VEJA introduceerde recent een spiksplinternieuw model binnen hun assortiment, namelijk de V-15's. Ondertussen hebben we deze sneaker ook uitgestald staan in onze stores. De nieuwe high-top sneaker van VEJA Studio brengt een old school gevoel met zich mee met een duidelijke inspiratie op retro basketbal sneakers. De V-15 is de opvolger en hogere versie van de V-10, die het jubileum-model was voor het 10-jarig bestaan van VEJA. Deze V-15 is er dus gekomen voor de 15e verjaardag van VEJA.

SUPER
   GOODS
eco + fair fashion

Brabantdam 63 / Open ma 11-18u, di-za 10-18u /
supergoods.be

Ook open op de eerste zondag van de maand!
Bij Supergoods kan je shoppen met je ecocheques.

Shahnoza — 'In deze technologische wereld moeten we af en toe terug naar de basis'

Shahnoza_39
roots_Oezbekistan

In Oezbekistan was Shahnoza leerkracht, in België gaat ze voor haar tweede passie: het begeleiden van kinderen tijdens hun eerste duizend levensdagen. Ze koos er bewust voor om in kinderopvang De Biotoop te werken, omwille van de pedagogische visie en de keuze voor biologische voeding.

'Ik fiets naar het werk; fietsen in Gent is zalig! Ik leerde pas in België fietsen, want in Oezbekistan mogen jonge meisjes dat niet, omdat ze op die manier hun maagdelijkheid zouden verliezen. Het is me echter gelukt om mijn zus toch te overtuigen om haar dochter te leren fietsen!'

Oezbekistan is een agrarisch land en Shahnoza vertelt verontwaardigd over een grote milieutragedie die er zich afspeelde. Onder het bewind van de toenmalige Sovjet-Unie werd het Aralmeer opgeofferd aan de waterverslindende katoenteelt. Het meer droogde grotendeels uit, met als gevolg een volledig ontworicht ecosysteem. Vele vissoorten verdwenen, en het leven van veel volkeren rond het Aralmeer veranderde grondig. 'Water is er nu nog altijd schaars. Dat is verschrikkelijk!'

In Oezbekistan leven veel mensen van het land, "het land zal voor ons zorgen, als wij eerst voor het land zorgen." 'Mijn familie had daarom net als vele dorpeelingen een grote moestuin. Hier in Gent had ik ook een tijdje een moestuin. Ik ben ermee gestopt omdat de buurtkatten hem steeds overhoop haalden. Soms wissel ik nog wel moestuintips uit met de ouders van de kindjes uit De Biotoop. Als het Belgische aardbeenseizoen aanbreekt, maak ik altijd confituur. Ik maak er ook van kersen en vijgen. Ander fruit, bijvoorbeeld abrikozen, droog ik. Het is een manier om wat het land geeft te conserveren, een manier die ik leerde van mijn voorouders. Ik wil zowel mijn eigen kinderen als de kinderen uit De Biotoop meegeven dat we in deze technologische wereld ook af en toe terug naar de basis moeten.'

txt_Sabine Huyghe pix_Manas Bharadwaj

De Tuinstraat: straat van de toekomst?

Voor Straat 2.0, het nieuwe jaarthema van GMF, gingen we op zoek naar projecten buiten de Gentse grenzen. In Antwerpen stotten we op Commons Lab vzw. Hun droom? Tuinstraten voor iedereen. Iris Vande Walle neemt ons mee in hun verhaal.

De missie van Commons Lab is duidelijk, de naam verradt het al: het begrip *commons* nieuw leven inblazen door *commonsgerichte* burgerinitiatieven en experimenten op te starten en te ondersteunen.

Commons zijn gemeenschappelijke middelen die gedeeld worden door een groep mensen, die deze beheren en onderhouden aan de hand van een set regels en afspraken waar de ganse gemeenschap achter staat. De Tuinstratendroom past hier volledig in: bewoners delen

een straat, maken hier plannen voor, voeren deze uit, staan in voor het onderhoud ervan en plukken samen de vruchten van hun noeste arbeid.

Vergroenen, verblauwen en verbinden

Het doel van een tuinstraat is vergroenen, verblauwen en verbinden.

Vergroenen spreekt voor zich: dat kan aan de hand van bomen en boomspiegels, geveltuintjes, groenslingers, bakken met kruiden, minimoestuintjes en klimplanten. Verblauwen gaat om regen-

Commons Lab vzw vergroent, verblauwt en verbindt in Antwerpen

txt_Anke de Sagher
pix_Tessa Kraan

waterrecuperatie (bv. aan de hand van regentonnen om het straatgroen te bewateren) en infiltratie (door te ontharden).

Verbinden is het einddoel, volgens Iris van Commons Lab. 'Met een tuinstraat willen we uiteraard bijdragen aan klimaat- en biodiversiteitsdoelstellingen. Ontharden helpt de grondwaterspiegel aanvullen. Groene infrastructuur leidt tot een iets koeler microklimaat in de straat, helpt fijnstof filteren, werpt schaduw op gevels en biedt een habitat voor zangvogels en insecten. Maar we zijn er ons ook van bewust dat die bijdrage vrij klein is. Het grote verschil zit volgens ons in het menselijke aspect: bewoners samenbrengen om samen te dromen en die droom uit te voeren. De woonkwaliteit op straatniveau opkrikken. De straat niet langer beschouwen als een middel voor doorgaand

'De straat is niet langer een middel voor doorgaand verkeer en parking, maar een plek om samen te komen'

verkeer en parking, maar als een plek om samen te komen. Kortom: mensen verbinden. Die sociale cohesie is waar het uiteindelijk om draait voor ons.'

Commons Lab ontving vorig jaar een budget van de Burgerbegroting en bracht bewoners van tien Antwerpse straten bijeen. De vzw geeft een duwtje in de goede richting, maar daarna nemen de bewoners over, onder leiding van een handvol trekkers. Eerst organiseren ze droomsessies: initiële bijeenkomsten waar iedereen samenkomt om hun dromen voor de straat

te delen. Vervolgens nemen ze concrete beslissingen en maken ze een plan op.

Alles op zijn tijd

'Belangrijk hierbij zijn tijdelijke en kleinschalige experimenten', benadrukt Iris. 'Mensen moeten de tijd krijgen om te wennen. Het is dan wel fijn wonen in een groene straat, niet iedereen is zomaar bereid zijn parkeerplaatsje op te geven. In één keer willen ontharden en parking schrappen is soms reden tot conflict. Dat willen we net vermijden. Iedereen moet zich goed voelen bij het nieuwe concept.'

'Mobiele elementen zijn in dat opzicht een goed idee: verplaatsbare plantenbakken of fietsenstallingen. Staan ze niet goed, dan kun je die dingen altijd nog wat verschuiven tot iedereen er zich in kan vinden. Een tuinstraat heeft tijd nodig.'

Ups en downs

De voordelen van een tuinstraat spreken voor zich: de burens leren elkaar kennen, hun sociaal netwerk breidt uit, ze vinden al gauw iemand om een uurtje op de kinderen te passen of een ladder te

lenen. De groene straat biedt bovendien een mooie omkadering voor zomerse apero's en winterse chocolademelk.

Dat het echter niet altijd rozengeur en maneschijn is, weet ook Iris. Toch mag je je hierdoor niet laten afschrikken, zegt ze. 'Elke tuinstraat kent ups en downs. Het is al eens wat onderhandelen met deze of gene buur. Eén van de trekkers verhuist. De burens hebben wat minder zin om de handen uit de mouwen te steken waardoor de perken er al eens een paar maanden niet zo netjes bij liggen. Die dingen gebeuren. Dat wil niet zeggen dat het project mislukt is. Een tuinstraat is een proces, geen vaststaand eindresultaat.'

Of het met elke straat kan, vraag ik haar. Ze twijfelt even, maar knikt dan toch vol overtuiging. 'Ja, eigenlijk wel. Maar dat wil niet zeggen dat alle straten even makkelijk zijn. In de Lange Ridderstraat werd veel onthard en zijn veel plantenvakken bij gekomen. Dat was behoorlijk ambitieus en zoiets kan niet overal. De Carnotstraat kent veel doorgaand verkeer en telt veel winkels. Wat in de Lange Ridderstraat gebeurde, kan hier niet zomaar. Dat wil niet zeggen dat je daar niet moet proberen om te vergroenen. Je kunt best veel met geveltuinten en plantenbakken, het vraagt alleen wat meer creativiteit.'

Zin om zelf creatief aan de slag te gaan en op zoek naar inspiratie? Neem een kijkje op tuinstraten.be of contacteer de Geveltuintbrigade van GMF.

*verlos jezelf van spullen en
er ontstaat ruimte
voor wat echt belangrijk is*

OPRUIM
COACH
KIM

www.opruimcoachkim.be
info@opruimcoachkim.be
☎ 0499 35 89 83

OP FIETSVAKANTIE?
ZORGELOOS NAAR JOUW WERK?
OF ER GEWOON OP UIT MET DE KINDEREN?

CASA de
CICLISTAS
HELPT JE GRAAG OP WEG

SANTOS – HASE – WOOM

HOTA bv

**SAMEN BIO- ECOLOGISCH
(VER)BOUWEN MET HOUT**

WWW.HOTA.BE

6 WEKEN,
3 UITDAGINGEN
OM THUIS WATERWIJS TE WORDEN!

VANAF 22 MAART
TOT 26 APRIL 2022

Hoe werkt het?

Schrijf je in voor 20/3 op
www.waterchallenge.be

Met ons starterspakket ga je thuis aan de slag rond 3 toffe uitdagingen over voedsel, kleding, huis/tuin.

Deelnemen kan je alleen, of samen met je familie, huisgenoot of vrienden.

Bezorg ons 1 foto per challenge en win een prijs!

Een toffe ervaring om je watervoetafdruk te verminderen: goed voor de planeet, goed voor jou!

Doe mee aan de
Gentse editie
van de

**WATER CHALLENGE
@HOME**

en maak kans
op leuke prijzen!

www.waterchallenge.be

Het groen achter de oren

Het was weer een gezellige kerst. Ik schrijf kerst, met kleine letter, maar ik bedoel eigenlijk het joelfeest. We kwamen samen om te vieren dat de dagen alweer langer werden.

Rond de middag namen we een trein naar de stad waar mijn ouders wonen. Er was geen vertraging, en er was plaats zat. De toon was gezet. Mijn rugzak bulkte van de cadeaus die creatief waren verpakt in tweedehands cadeaupapier. Het soort creatief dat je nodig hebt als je 't met weinig afval wil doen.

Het huis van mijn ouders was prachtig versierd, en vooraleer we goed en wel binnen waren, begon het feest al! Wij vlogen in de drank en de hapjes die mijn ouders hadden klaargemaakt, en klonken op onze voorspoed. Even later arriveerden ook mijn jongste broer en zijn gezin. Zij wonen op een lintbebouwing tussen twee gehuchten en geraken enkel met de auto tot in de stad. Mijn oudste broer was er al bij vanaf het begin. Hij woont op tien minuten fietsen van mijn ouders.

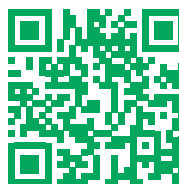
Bij het uitpakken van de cadeaus waren de kinderen verrukt en knikten de volwassenen tevreden. De sfeer was uitstekend. Cadeaus, complimenten en grapjes vlogen door de lucht. Het was een en al vrolijkheid. Ik kreeg een rugzak-fietstas-combinatie en boeken. Ik was blij. Mijn dochter kreeg een huis van Lego, boeken, verkleedkleden en een hele hoop meer. Ook zij was blij.

Intussen ging het heerlijk naar het feestmaal ruiken. We aten kroketten en vegetarisch koninginnenhapje. Wist je trouwens dat vol-au-vent als bij wonder verandert in koninginnenhapje zodra je er zo'n bladerdeegkuipje onder schuift? Natuurlijk kwam het feestmaal met kroketten. Iedereen houdt van kroketten, en hoewel ze uit de oven kwamen, waren ze overheerlijk.

De halve waarheid

Lisa Marechal

Ik kan me niet meer herinneren waarover de gesprekken aan tafel gingen. Dat betekent dat het deze keer niet ging over de betonstop, kernenergie, de voetafdruk van huisdieren, vliegtuigreizen of sojateelt. Na het dessert speelden we de nieuwe spelletjes die we gekregen hadden. Ik won met alles, maar mijn medespelers hadden ook plezier. Iedereen was vriendelijk voor iedereen. Ik kreeg tot slot zelfs gratis tips voor therapie die mij waarschijnlijk deugd zou doen. Kortom, ik kwam weer rijker thuis dan ik vertrokken was.

Wil je de hele waarheid lezen?

Scan de code of kijk op zwijgeneneten.wordpress.com

Elke gelijkenis met bestaande personen berust louter op toeval.

MAW in cijfers

Ook dit is GMF: de MilieuAdviesWinkel maakt Gent en Oost-Vlaanderen energiezuiniger

De MilieuAdviesWinkel (MAW) is een project van GentsMilieuFront dat niet altijd even bekend of zichtbaar is onder het GMF-publiek. Maar het MAW-team is groot en verzet bergen werk: door elk jaar aan meer dan 1.000 mensen duurzaam bouw- en renovatieadvies te verlenen besparen ze onze regio tonnen CO₂. In opdracht van provincie Oost-Vlaanderen en Stad Gent geeft MAW niet alleen advies.

Het begeleidt en ontzorgt de inwoners ook door bv. offertes bij aannemers op te vragen, subsidies en premies aan te vragen en geleverde werken te beoordelen. Over het inhoudelijke werk en de resultaten van MAW kunnen hele boeken worden volgeschreven. Wij kozen ervoor om over twee pagina's enkele cijfers uit te lichten. Aan de hand daarvan kunnen jullie je een beeld schetsen van wat MAW allemaal uitvreet!

txt_Steven Geirnaert, Thijs Michiels, Stijn Gaudissabois en Bieke Vanherrewege pix_Marie Bockaert

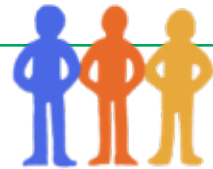
95 %

= in zo veel percent van alle gemeenten in Oost-Vlaanderen is MAW actief! Enkel in de gemeenten Sint-Martens-Latem, Horebeke en Kaprijke werden geen adviezen verleend

24

= zo veel mensen (vaste medewerkers + freelancers) werken er op dit moment in totaal voor MAW

5.900 min.

= 98 uur, zo veel belde MAW in 2021 naar klanten om een adviesafpraak te maken. Daarnaast stuurden we ook 5.280 mails in verband met die adviezen. Halleluja!

20 jaar

= hoe lang de MilieuAdviesWinkel al bestaat! In 2002 werd er gestart met de verlening van duurzame bouw- en renovatieadviezen

De begeleidingen van de Energiecentrale gaven aanleiding tot:

1,4 kiloton CO₂ per jaar

= zo veel uitstoot werd er in Gent bespaard door de begeleiding van de Energiecentrale (opdrachtgever MAW in Gent). In energieverbruik is dat 7105 MWh, goed voor €1.420.000 euro besparingen op energiefacturen (op basis van energieprijzen januari 2022)

€ 13.337.950

= geschatte kostprijs van door MAW geadviseerde dakrenovaties (in Oost-Vlaanderen in 2021). Dit zou de klanten gemiddeld 17,57 % besparen op hun energiefactuur!

720

= grootste aantal adviezen in een gemeente (Gent) in 2021. Top 5 gemeenten na Gent: Oudenaarde (104), Sint-Niklaas (86), Deinze (73), Lievegem (60), Destelbergen (54)

13.102

= aantal uitgevoerde adviezen sinds start MilieuAdviesWinkel

75 %

van de adviesaanvragen bij de provincie gaat over dakrenovatie als prioritaire maatregel, gevolgd door muren (56%) en schrijnwerk (54%)

66.958 km

= zo veel kilometers werden er in 2021 afgelegd om advies te geven in de provincie Oost-Vlaanderen. Dat is 19 keer de afstand Gent - Santiago de Compostela én terug, ofte anderhalve keer de wereld rond

Meer weten over MAW, of zelf nood aan bouwadvies? Lees er alles over op milieuadvieswinkel.be

Voortaan

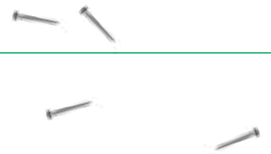
Voortaan kiezen voor een duurzame levensstijl vraagt om nieuwe gewoontes. We helpen je graag op weg met enkele huis-, tuin- en keukentips. Klein begonnen ...

De Klusserette

De Klusserette is het nieuwe buurtatelier in de Dampoortwijk. Je kan er klus- en tuinmateriaal ontlenen, er zijn workshops waar je met dat materiaal leert werken en ateliers waarin je samen iets ineenknutselt voor de buurt. Het *Doorgeefdepot* stelt bestaand bouw materiaal ter beschikking aan kansengroepen, er is een inzamelpunt voor digitale toestellen voor mensen die zich minder kunnen veroorloven. Via *Op Wielekes* leen je een kinderfiets op maat zodat je niet telkens een nieuwe hoeft te kopen. Er is ook een fietsatelier waarin je zelf aan je fiets kan sleutelen. Uiteraard is het ook een ideale plek voor *Repair Cafés* en er is zelfs een heuse donkere kamer om zelf foto's te ontwikkelen.

De alerte Frontaal-lezer herinnert zich misschien het artikel van enkele jaren geleden over uitleendienst de *Pastory*. Die ontstond na een

Flessengeluk

Ik weet niet hoe het met jouw glasbak gesteld is, maar bij mij stapelen de lege flessen zich op. Tja, dat heb je dan als je samenwoont met 4 cava drinkende vrouwen. Ook slagen wij erin om onze glazen massaal te doen sneuvelen, wat onze glasbak nog meer doet uitpuilen. '1+1=2', denk ik dan. Wat als we onze lege flessen kunnen omvormen tot drinkglazen? *It would be genius!*

Online stoot ik al snel op enkele manieren om glas te snijden; met een koordje gedrenkt in aceton, met een glas- of met een flessensnijder. Ik loop op een flessensnijder want mijn geklungel en brekend glas lijken me niet de beste combo. Ik ontvang een klein toestel waarop je de fles legt en zachtjes ronddraait. Het snij-element maakt ondertussen een

van uitleendienst naar ultieme buurtontmoetingsplek

signaal uit de buurt dat er een gebrek was aan een centrale plek voor ontmoeting. De *Pastory* groeide ondertussen uit naar wat voor veel buurtbewoners de living en 'den hof' van de wijk zijn. Een plek die ook kwetsbare bewoners toegang tot een buurtnetwerk geeft. Er zijn heel veel initiatieven tot ontmoeting: *De Leerkamer*, een *Buurtbureau*, het Salon.

Het is uit de *Pastory* dat nu de werking van *De Klusserette* is gegroeid, en blijft groeien. De werking draait volledig op vrijwilligers uit de buurt. Een buurtwerking waarop alle andere Gentse wijken alleen maar jaloers kunnen zijn. Of die, iets constructiever geformuleerd, het kan doen kriebelen bij alle andere Gentenaars?

Vind jouw gerief via klusserette.be

txt_Sabine Huyghe

van fles tot glas?

kras in de ronddraaiende fles. Om het glas vervolgens te breken, moet je warmte en koude afwisselen. Hiervoor gebruik ik een emmer met ijskoud water en een met heet water waar ik de fles afwisselend in onderdompel. Met een kaars moet dit ook lukken.

Geduld blijkt ook wel een essentieel ingrediënt. Warm-koud, warm-koud ... Toch nog een beetje dieper snijden en opnieuw warm-koud, warm koud ... Na een tijdje breekt het glas. Halleluja!

De randen zijn echter nog scherp en gekarteld. Het bijhorende schuurpapier vlakkt de randen wel wat af maar echt drink-veilig vind ik het niet. Misschien dat het met wat meer oefening wel lukt ... Ik heb er in ieder geval een leuke vaas bij!

txt_Binte Claes

Bagel met champignon-quinoaburger

Vegan goud voor gegoede burgers

kooktijd

Een origineel gerecht met veel smaak én een hoge Scrabblewoordwaarde!

txt_pix_@marie.margot.nutrition

skills

Ingrediënten — 2 personen = 4 burgers

- ½ ui
- 1 teentje knoflook
- 120 g champignons
- 70 g kikkererwten (uit blik of voorgekookt)
- 1 el bloem
- 1 el tahini
- 60 g quinoa
- 2 tl korianderpoeder
- 1 tl chilivlokken (optioneel)
- snufje zout en peper
- 30 g walnoten
- olijfolie om in te bakken
- bagels koop je apart 😊

Bereiding

- Snijd de ui en het teentje knoflook fijn, stoof ze in olijfolie op middelhoog vuur
- Voeg champignons en zout toe en bak minstens 10 min.
- Breng de quinoa met 120 ml water aan de kook. Eens het water kookt, zet het vuur wat zachter en laat sudderen tot de quinoa gaar is en het water verdampt
- Voeg de inhoud van de pan samen met de gare quinoa in een mixer. Mix samen met de kikkererwten, bloem, tahini, kruiden en walnoten glad
- Zet de inhoud minstens 30 minuten in de koelkast
- Rol de mix tot 4 balletjes, druk ze plat tot burgers van 1 cm dik
- Bak de burgers in de pan in voldoende olijfolie; 5 min. langs één kant, 10 langs de andere kant (tot goudbruine kleur)
- Serveer op een bagel, met groenten en sausjes naar keuze

Ontdek meer recepten op evavzw.be

Dit is team **GMF & MAW** anno 2022

NAAM
Steven Geirnaert
BIJ GMF SINDS
2006
FUNCTIE
Coördinator GMF

WEET EEN EN ANDER OVER
Gentse milieudossiers, subsidiedossiers schrijven, verbouwingen en kaartlezen
FAVORIET PLEKJE IN GENT
Het terras van brasserie Waterkant (Blaarmeersen): 's zomers zwemmen in de zon tot 22u!
KLEIN GELUKSKE
Surfen op de Noordzee

WEET EEN EN ANDER OVER
Vrijwilligersbeleid, afval, *zero waste* en Mexico
FAVORIET PLEKJE IN GENT
De toog van de Spinnekop, het hart van de Bourgoyen
KLEIN GELUKSKE
Wakker worden met de geur van verse koffie en de zon die komt piepen

NAAM
Iris Verschaeve
BIJ GMF SINDS
2015
FUNCTIE
Verbinder en coach

NAAM
Stefaan Claeys
BIJ GMF SINDS
2015
FUNCTIE
Adviseur Duurzaam Bouwen, coördinator MAW

WEET EEN EN ANDER OVER
Projectvoorstellen en begrotingen kritisch bekijken, *sparring* partner voor creatieve ideeën, complexe technische bouwzaken simpel uitleggen en sachertaart
FAVORIET PLEKJE IN GENT
Breinaaldenbrug aan het Keizerpark, majestueuze poort naar Gent
KLEIN GELUKSKE
's Ochtends 30 mussen zien smullen van ons voedingsilootje

WEET EEN EN ANDER OVER
Facturatie, inboeking, horrorfilms, literatuur en Japan
FAVORIET PLEKJE IN GENT
Trage wegen in Drongen, de kaaien rond de Krook, Zuidpark
KLEIN GELUKSKE
Mooie bloemen, alpaca's spotten bij het wandelen

NAAM
Bieke Vanherrewege
BIJ GMF SINDS
2019
FUNCTIE
Administratieve duizendpoot

NAAM
Thijs Michiels
BIJ GMF SINDS
2018
FUNCTIE
Uitlegger (communicatie)

WEET EEN EN ANDER OVER
Klimaatadaptatie, luchtkwaliteit, bomen en *pisco sours*
FAVORIET PLEKJE IN GENT
Boerse Poort, Zwijnaardse fietsbruggen, terras van de Hot Club
KLEIN GELUKSKE
Theatraal gordijnen opengooien op een muzikale 'ontploffing'

Er beweegt tegenwoordig veel op het GMF-nest. Niet alleen zijn we zowat onze hele hub in de Dampoortstraat aan het verbouwen, er zijn ook heel wat nieuwe gezichten te zien in ons team. Hoog tijd voor een kort overzicht van wie er tegenwoordig voor GMF en MAW werkt! Een beknopte uitleg over onze werking lees je op p.39.

txt_medewerkers GMF pix_Manas Bharadwaj

WEET EEN EN ANDER OVER
Biodiversiteit, workshops, geveltuinen en voedsel redden
FAVORIET PLEKJE IN GENT
Buurtcentrum De Vaart (Let's Save Food hub)
KLEIN GELUKSKE
Iemand een vrolijk deuntje horen fluiten

NAAM
Steffi Boelens
BIJ GMF SINDS
2020

FUNCTIE
Coördinator Geveltuin-
brigade & projectmedewerker

NAAM Veerle Vercruyce
BIJ GMF SINDS 2019
FUNCTIE

Adviseur Duurzaam Bouwen,
coördinator opdracht
Steunpunt Duurzaam Wonen
en Bouwen (Provincie)

WEET EEN EN ANDER OVER
Energetische renovaties, duurzame technieken,
hittestress en veganisme
FAVORIET PLEKJE IN GENT
De paadjes langs de Achtervisserij
KLEIN GELUKSKE
Fietsen op pas opgepompte banden

WEET EEN EN ANDER OVER
Energetische renovaties, duurzame technieken,
energietransitie en bourgondisch genieten van goede wijn
FAVORIET PLEKJE IN GENT
Verborgene historische steegjes die de toerist niet kent
KLEIN GELUKSKE
Spontane boeiende ontmoetingen

NAAM
Wim Crepain
BIJ GMF SINDS
2021
FUNCTIE
Adviseur Duurzaam Bouwen,
coördinator MAW ad interim

WEET EEN EN ANDER OVER
Hout, bouwtechnieken, ruimtemeetkunde en Campagnolo
FAVORIET PLEKJE IN GENT
De Krook, Vlasmarkt tijdens Gentse Feesten en alle Gentse
wateren als ik in mijn kajak zit
KLEIN GELUKSKE
Verse frietjes van de frituur

NAAM
Stijn Gaudissabois
BIJ GMF SINDS
2021
FUNCTIE
Adviseur Duurzaam Bouwen,
coördinator MAW ad interim

WEET EEN EN ANDER OVER
Strategie, beleidsbeïnvloeding, dossieropbouw en
Joke van Leeuwen
FAVORIET PLEKJE IN GENT
Squashbaan 4, Blaarmeersen (als ik win)
KLEIN GELUKSKE
't IJsvogeltje zien langs de Groendreef

NAAM
Bouke Billiet
BIJ GMF SINDS
2022
FUNCTIE
Beleidsmedewerker

Wild van wind

Investeer mee in lokale
hernieuwbare energie samen
met burgercoöperatie Energent.

Wij zoeken extra coöperanten!

Met 1 aandeel van 100 euro draag je
rechtstreeks bij aan zonne-installaties,
windturbines en warmteprojecten.

Koop jouw aandeel via
energent.be/ikdoemee

GROENDAKEN
DAKTUINEN &
GROENGEVELS

CANOPY

+32 (0)9 247 48 49
info@canopy-greenroofs.be
www.canopy-greenroofs.be

De laatste jaren schieten de podcasts als paddenstoelen uit de grond. Gents MilieuFront surft mee op die trend en experimenteerde het voorbije jaar met een eigen podcast. Naast fun schoppen willen we met deze reeks de luisteraar handvaten aanreiken voor een ecologische en sociaal rechtvaardige stad.

text_Bart Van Acker, Iris Verschaeve pix_Marian Vandenbussche, @builtbymath

Podcastwerkgroep

Eind 2020 legden enkele GMF'ers de kiemen voor wat nu GMF Talks is. Ieder van hen beluistert regelmatig podcasts, maar er zelf een maken was onontgonnen terrein. We droomden van een podcast die mensen op een laagdrempelige manier informeert over de ecologische en sociaal rechtvaardige transitie.

In maximum een halfuurtje maken we een topic concreet en belichten we thema's of begrippen die hier deel van uitmaken. We richten ons daarbij graag op alle kansen die zo'n evolutie kan bieden in stedelijk gebied, en in het bijzonder Gent.

Proces

Guy, Bart, Bart, Roselien en Kerstin, aka onze groep *research*, verzamelen ideeën en eenmaal er beslist is over welk onderwerp we het kunnen hebben, begint

de research. We maken een shortlist van mogelijke stemmen om te contacteren. De eerste opname ging door in het GMF-kantoor, maar voor onze tweede aflevering kunnen we gebruikmaken van een echte studio! De technische begeleiding voor onze podcast gebeurt door Hans van Woeha (woeha.be). Hans leidt ook een aantal vrijwilligers op om mee te werken aan het montageproces. Eind 2021 was het dan zover: we stuurden GMF Talks de wereld in!

#1 Over (hitte)eilanden zonder palmbomen en hoe onze steden af te koelen

Symbolisch of niet, maar in onze eerste episode horen we Elina Bennetsen, voormalig voorzitter van GMF, aan het woord. Enkele jaren geleden organiseerde Elina stadswandelingen rond klimaatrobustheid.

Een podcast met zachte tandjes maar scherpe tong

Wat is een stedelijk hitte-eiland en waarom is het interessant om dit aan te pakken? Welke rol heeft dit in het grotere klimaatverhaal? En wat kan jij er aan doen? Kom dit alles te weten in onze eerste episode!

Stay tuned: #Less is more

Bij het ter perse gaan van deze Frontaal is onze tweede spreker in onze studio op de rooster gelegd... We willen nog niet alles verklappen, maar hou je alvast klaar voor een boeiende aflevering waarin 'gelukkig zijn met minder' centraal staat!

Luister nu naar GMF Talks op Spotify of Apple Podcasts en geef ons jouw beoordeling!

Welke Gentse stem zou jij zeker eens willen horen op GMF Talks?

Stuur je suggesties door naar gmftalks@gentsmilieufrent.be

Thuisopbaring

Samen denken en doen

Zonder protocol

Ecologisch

Afscheid op eigen wijze

ANDERZIJDS

EIGENZINNIGE UITVAART

Anderzijds

Wolterslaan 83, 9040 Sint-Amandsberg

0474 56 15 23 goedele@anderzijds.com

www.anderzijds.com [fb/anderzijds.gent](https://fb.com/anderzijds.gent)

Jouw advertentie hier?

Dat kan! Mail gauw naar
frontaal@gentsmilieufront.be

eurabo[®]
natuurlijk!

Bezoek onze webshop op eurabo.be

Bio-ecologische materialen voor energiezuinige houtbouw en renovatie

Steico flex FSC[®]
Houtwolisolatie

Isokurk
Vloer- en muurisolatie

pro clima
Luchtdichting

- **gratis advies** aan zelfbouwers!
- **isolatie opleidingen:** eurabo.be/opleidingen

10%
ISOLATIEKORTING

10% korting voor leden
van Gents Milieufront

Wij kiezen voor verantwoord bosbeheer. U ook?

ROK 52 - Pont West 112
B-9600 Ronse
+32(0)55 23 51 40

Wiedauwkaal 87
B-9000 Gent
+32(0)9 216 46 40

info@eurabo.be
www.eurabo.be

Het Klein Verzet

Tine Hens

Grootse recensie

Elk seizoen leest een groep vrijwilligers een boek over duurzaamheid, milieu en klimaat. In de GMF-boekenclub worden deze thema's gefileerd en besproken. Ons verslag voor de Frontaal-lezer!

txt_Michaël Verest pix_Andy Bruyninckx

Hoe vormen we de wereld na het kapitalisme?

Hoe vormen we de wereld na het kapitalisme? Wat zou er gebeuren als we oneindige economische groei loslaten? Met die vragen trok Tine Hens in 'Het Klein Verzet' door Europa op zoek naar verhalen die kunnen inspireren en moed geven. Op literaire wijze beschrijft ze hoe mensen zich organiseren en met ogenschijnlijk kleine daden iets groter dan henzelf proberen verwezenlijken.

Groenten kweken bij de burens in Crystal Palace, eigen geld uitgeven in Totnes, een coöperatieve supermarkt oprichten in het door de eurocrisis gedraïneerde Griekenland...

Lokaal stroomnet

Het zijn maar enkele voorbeelden van kleine daden die kunnen uitgroeien tot systemisch verzet. Zoals Schönau. Dit Duitse stadje in het Zwarte Woud heeft in 1996 na een referendum

het stroomnet overgenomen. Enkele burgers wilden namelijk na de ramp in Tsjernobyl niet meer afhankelijk zijn van kernenergie. Ze namen het heft in eigen handen en konden hun medeburgers van hun verhaal overtuigen. Het resultaat is een lokale energiecoöperatie. *(Noot van de boekenclub: misschien is het geen slecht idee dat de Gentenaars hun lokale stroomnet overnemen...)*

Utopieën

Het opzet van het boek is een tegengif bieden aan machteloosheid. Denken in utopieën, handelen in een moestuin. De overzichtelijkheid van vuile handen. Zijn deze mensen in hun opzet geslaagd? Wanneer je enkel rekening houdt met een kortetermijnresultaat niet. Wat betekent aubergines planten in verpauperde wijken wanneer de voedselverspilling niet wordt aangepakt? Wat betekent een lokale munt uitgeven, zoals de Torekes in Gent, wanneer de

zon elke dag schijnt in belastingparadijzen? Wat betekent een supermarkt met lokale producten wanneer de ontbossing van het Amazonegebied voor de productie van veevoersja niet ophoudt? Maar Zoals Tine Hens opmerkt: 'Een utopie is niet bedoeld om volledig werkelijkheid te worden.'

Eendracht en hoop

Dat is nu net de kracht van een klein verzet: het smeedt buurten, gemeenschappen en ten slotte organisaties die uiteindelijk wel een systemisch verschil kunnen maken. Zoals het Vlaamse Ecopower dat verschillende Europese energiecoöperaties wil samenbrengen onder Rescoop om op die manier een sterkere lobbypositie te hebben bij de EU.

Voor wie is dit boek geschreven? Voor de activist voor wie het allemaal te veel wordt. Voor de leek die niet weet waar te beginnen. Voor de geschiedenisfanaat die zich kan verlekken op de historische weetjes die tussen de contemporaine verhalen geweven zijn. Voor u?

'Het Klein Verzet' vertelt over kleine daden om de macht over onze economie en toekomst terug te krijgen. Aan u de keuze.

Tine Hens, *Het Klein Verzet*

2015, Uitgeverij EPO, 292p.

Meelezen met de GMF-boekenclub? Stuur een mailtje naar boekenclub@gentsmilieufrent.be!

**help
mee**

Heb je zin om ook
vrijwilliger te worden?
Laat het ons weten!
info@gentsmilieufont.be

Karel — 'Er is nog genoeg positiviteit om dingen aan te pakken'

Vrijwilliger Karel Lauwers interviewde jarenlang andere vrijwilligers voor deze vaste rubriek. Maar wie interviewt de interviewer? Nu hij de pen heeft neergelegd, was het een uitgelezen kans om met hemzelf in gesprek te gaan.

Hoe kijk je terug op al die gesprekken?

— Ik was echt verbaasd hoe divers en gedreven al die vrijwilligers zijn. Hoewel je soms moedeloos wordt van de toestand van het milieu, klimaat, afval... is er ook nog genoeg positiviteit om dingen aan te pakken. Ik zie vaak dingen waarvan ik denk: moeten we daar niets aan doen? Maar het zijn de trekkers die dan ook echt in actie schieten. Zelf ben ik eerder een dromer dan een doener, maar een organisatie als GMF geeft een kader waarbinnen je toch actie kan ondernemen. Eigenlijk kom ik al heel mijn leven geëngageerde mensen tegen. Mijn vader was schrijnwerker en werkte constant, ook in het weekend. Toch vond hij tijd om een lokale afdeling van het Masereelfonds op te richten. Of hij organiseerde in ons dorp een tentoonstelling over het apartheidsregime in Zuid-Afrika, voor velen een ver-van-hun-bedshow. Mijn broer organiseerde dan weer hardcoreconcerten met een boodschap tegen fascisme of racisme, of voor vegetarisme. Zelf ben ik wat meer teruggetrokken, maar die geëngageerde omgeving heeft me wel mee gevormd.

Hoe zit het met jouw engagement?

— Tijdens mijn studententijd deed ik wel eens mee aan het bezetten van de McDonald's of een Shell-tankstation tot de politie ons meenam, maar dat was vooral jeugdige onbezonnenheid. Het was misschien terecht, maar eigenlijk wist ik weinig over die problematiek. Nu wil ik precies weten hoe alles in elkaar zit. De wereld is ook hard veranderd en soms moet je je stem laten horen. Het afgelopen jaar was ik bijvoorbeeld verbijsterd dat de NMBS niet kon garanderen dat je op je bestemming geraakte. Burgemeesters die nauwelijks de trein nemen drongen plots aan op een aanmeldsysteem voor treinreizigers. Ik vind dat

hallucinant, zelfs in tijden van corona. Ik heb toen onze minister van mobiliteit aangeschreven met het voorstel om een aanmeldsysteem voor auto's te introduceren. Als je een tijdslot moet reserveren om op de snelweg te mogen, dan kan dat onze files oplossen. Natuurlijk klinkt dat absurd, maar ik wou gewoon aantonen dat plots niemand dat nog absurd vindt als het om de treinreiziger gaat. Je hebt ook veel invloed op de wereld door je geld bewust uit te geven. Ik koop zelf bijvoorbeeld praktisch geen vlees meer. Als je dieren puur als een winstgevend product ziet, ga je op een bepaald moment alle leven op die manier zien, ook de mens.

Waarom werd je lid van GMF?

— Ik stoor mij vaak aan afval, vooral wegwerpverpakkingen. Ergens klopt het niet voor mij dat schoolkinderen zwerfvuil gaan rapen als lesactiviteit. Dat is goed als bewustmaking, maar er zijn mensen die heel veel geld verdienen aan het produceren van dat afval en zich er verder niets van aantrekken. GMF pakt die problematiek aan met visie. Uiteindelijk ben ik lid geworden toen ik tijdelijk een woning deelde met een van de onvermoeibare oprichters (*lacht*). Maar eigenlijk is het vreemd dat ik niet eerder lid ben geworden.

Wat zijn je plannen nu je stopt met de vrijwilligersrubriek?

— Ik wil minder tijd spenderen aan de computer en vaker mijn handen uit de mouwen steken. Onlangs ben ik gaan schilderen in het nieuwe kantoor van GMF. Rechtstreeks zal dat geen problematieken oplossen (*lacht*). Maar als ik ga schilderen hebben zij meer tijd om zich bezig te houden met beleid.

Heb je nog tips voor je opvolger?

— Toen ik de vrijwilligersrubriek overnam had ik wilde plannen. Ik ging er een stripverhaal van maken met tekeningen of... Uiteindelijk is het een klassiek vraag-en-antwoordstuk gebleven. De mening van een vrijwilliger hoeft voor mij ook niet de visie van GMF te reflecteren. Dat doet niets af aan het verhaal van Frontaal, want de dossiers van GMF zijn sterk genoeg op zich en ik wil niet het gevoel hebben dat ik propaganda schrijf. Maar ik zou zeggen: maak er jouw eigen ding van!

txt_Zjef De Loose pix_Manas Bharadwaj

MEET Jules #21: DE HOOGVLIEGER

apr mei jun

05.05

08.05

21.04 Gentenair workshop #10

bouw je eigen fijnstofmeter

In deze workshop stel je jouw fijnstofmeter samen en leer je hoe je zelf fijn stof kan meten. Daarvoor hoef je helemaal geen techneut te zijn, de workshop is instapklaar voor alle geïnteresseerden! Deze luchtmeter is bedoeld voor gebruik op een vaste plaats met een stroomvoorziening en een permanent wifinetwerk. Schrijf je gauw in voor de volgende editie op gentenair.be.

donderdag 21 april | 20u | €27
polyvalente zaal Bibliotheek,
Halvemaanstraat 92, Sint-Amandsberg

05.05 Fietstelactie

tellen en turven

Metten is weten dus wij tellen opnieuw fietsen! Voor de achtste keer op rij tellen we deze donderdagochtend alle fietsers die tijdens de ochtendspits de R40 oversteken om in de stad te gaan werken, studeren of winkelen. Heeft het fietsgebruik, dat een duik nam in de pandemie, zich terug hersteld? We zoeken zo veel mogelijk tellers om samen met ons accurate gegevens te verzamelen. Tel je graag mee? Vul gauw het formulier in op gentsmilieufront.be/fietsentelling, geef aan waar je graag wil tellen en je bent *part of the team*.

donderdag 5 mei | 7u - 9u
langs Gentse invalswegen, 9000 Gent

08.05 GMF op Gent aan Zee

klimaatfestival

Op zondag 8 mei kan je op de Bijlokesite terecht voor het gratis klimaatfestival van Stad Gent: Gent Aan Zee! Bezoekers kunnen deelnemen aan interactieve workshops, luisteren naar bezielende verhalen of kennismaken met tal van inspirerende initiatieven om je leven duurzamer te maken. Laat je kapotte trui, fiets of elektro herstellen op ons Repair Café, volg een workshop 'zelf je geveltuin aanleggen' of kom langs voor een doe-het-zelftip op onze bakfietsstand! Tot dan!

zondag 8 mei | 12u - 20u
Bijlokesite, Godshuizenlaan 2, Gent

12.05 Lezing Kris Peeters

open ruimte & mobiliteit

Voor onze jaarlijkse traditie klimaatlezingen halen we deze keer de grote, 'andere' Kris Peeters naar Gent. De Antwerpse mobiliteitsexpert en scherpe opiniemaker brengt ons enerzijds het verhaal van zijn nieuwste boek 'Weg van het systeem'. Dat begint bij de vele crisissen waar we ons vandaag doorheen worstelen en eindigt in/bij de publieke ruimte die een rol kan spelen bij de oplossing ervan. Anderzijds gaat hij naast de systeemcrisissen dieper in op de (Gentse) mobiliteit & openbare ruimte van de toekomst.

donderdag 12 mei | 20u - 21.30u.
koop jouw ticket via:
gentsmilieufront.be/krispeeters
auditorium OEHOE, Coupure 653, Gent

19.05 Straatvinken: tel het verkeer in je straat!

tel mee met GMF!

Straatvinken is een jaarlijks telmoment dat de *modal split* in onze straten onderzoekt. Gedurende één uur tellen burgers hoeveel voetgangers, fietsers en andere voertuigen er in hun straat passeren. Daarnaast brengt Straatvinken ook de bredere verkeersleefbaarheid in kaart over hoe mensen hun straat beleven. GMF doet al jaren mee, en roept GMF'ers op om zo veel mogelijk mee te doen. Zet die avond tussen 17 en 18u. een stoeltje op straat en tellen maar! meer info: gentsmilieufrent.be/straatvinken donderdag 19 mei | 17u - 18u (jouw straat)

12.06 Repair Café

i.s.m. Buurtgroep Bordure

Het ene Repair Café is amper gesloten, of het volgende staat al aan de deur. In samenwerking met Buurtgroep Bordure van de Sint-Bernadettestraat in Sint-Amandsberg kan je op zondagmiddag opnieuw je spullen laten repareren. Fietsen, textiel, klein elektro en multimedia zijn welkom.

zondag 12 juni | 14u - 17u
Nova-centrum,
Sint-Bernadettestraat 132, Gent

19.05

ontdek meer

meer activiteiten vind je op
gentsmilieufrent.be/kalender

03.06 Fietsaplausactie op Wereldfietsdag

actie

Op 3 juni, Wereldfietsdag, geven de Fietsersbond en de GRACQ massaal applaus aan de fietsers. Een fijne traditie, waar we met Gents MilieuFront graag aan blijven meewerken! Hoera voor iedereen die door weer en wind zijn/haar stalen ros uitlaat en zo bijdraagt aan een duurzaam en gezonder Gent. Schrijf je in via gentsmilieufrent.be/fietsapplaus en klap mee met GMF! Naast veel feel good vibes zal een warme kop koffie of thee met zoete koek je deel zijn.

vrijdag 3 juni | 07.30u - 08.30u
fietsstunnel onder Keizerviaduct (tussen Keizerpark en Visserij), Gent

20.06 Open GMF-raad: 15-minutenstad

open ruimte & mobiliteit

La Ville du Quart d'Heure, c'est quoi ça?! Het idee van de 15-minutenstad is geen kwantumfysica: het komt erop neer dat bewoners van een stad alle essentiële voorzieningen op een kwartiertje wandelen of fietsen kunnen bereiken. Nabijheid staat centraal, óveral in de stad. Maar hoe lukt dat dan in pakweg Zwijnaarde of Oud-Gentbrugge? Kom alles te weten over dit concept, en discussieer mee over hoe we het in Gent kunnen introduceren. Iedereen is welkom op deze nieuwe open raad in het GMF-hoofdkwartier. Schrijf je in op gentsmilieufrent.be/15-minuten. maandag 20 juni | 20u | gratis
Dampoortstraat 81, 9000 Gent

03.06

12.06

20.06

De eerste live Gentenair workshop in 2 jaar! In april de volgende! #fijnstofmeter

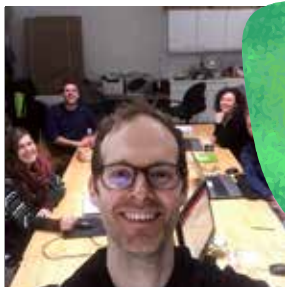

Eind januari ging in de Désiré Fiévéstraat de eerste toekomstboom de grond in, de eerste van velen! #groenvoorvermorgen

Get the bigger picture!

Welkom Bouke! Op 1 februari verwelkomden we Bouke in ons team. #gmfgroeit

HOERA! De Geveltuinbrigade ging terug de baan op. #gevelgroen #meergroenminderbeton

volg ons

👍 gentsmilieufont
 📷 @gentsmilieufont
 #gentsmilieufont

Voor een actie hing GMF honderden 'totevoden' uit aan zwaalkom Dampoort #zwerfvuil #grondmaskers

Dat we ze missen... Collega Stefaan is aan de beterhand en Veerles baby groeit als kool. #vogelen #teamgmf

Sari en Marijn gingen naar huis met een cheque ter waarde van 1 jaar gratis brood! #dagelijksbrood #welkomnieuweleden

Eind 2020 plantte GMF 5.000 krokusbollen langs de Groendreef. De eerste komen al piepen, straks volgt een bloementapijt! #lente

Gents Milieu Front

COLOFON

Frontaal is het driemaandelijks tijdschrift van Gents MilieuFront vzw (GMF)

Jaargang 25_nr1
lente 2022

verantwoordelijke uitgever
Pieter Nuytincx
Dampoortstraat 81
9000 Gent

redactie
Laurent Delbeka, Pieter Nuytincx, Binte Claes, Anke de Sagher, Iris Verschaeve, Lena Cornelis, An Van Hemeldonck, Bieke Vanherrewege, Stijn Gaudissaboïs, Steven Geirnaert, Sabine Huyghe, Zjef Delooste, Lisa Marechal, Andy Bruyninckx, Michaël Verest, Thijs Michiels, Griet Mortier, Sarah Lallemand, Bouke Billiet

grafisch concept
Marlies Nachtergaele

lay-out
Shauni Celis
Marian Vandenbussche
Andy Bruyninckx

fotografie — illustraties
Vermeld bij artikel.
Cover: Manas Bharadwaj
Achterflap: Andy Bruyninckx
— Huisfotografen:
Noor Van Weverberg, Manas Bharadwaj en Dennis Licht
— Huisillustratoren:
Britta Bolte, Marie Bockaert en Andy Bruyninckx
— Bedankt: Wim Frenssen

contact redactie
frontaal@gentsmilieufont.be

copyright
Overname van artikels wordt aanbevolen, mits bronvermelding.

drukwerk
Graphius, Gent

Gedrukt op 100% kringlooppapier met inkt op vegetale basis en solventvrij.

De Vlaamse overheid en Stad Gent erkennen en steunen GMF.

over ons

Gents MilieuFront (GMF) is een politiek onafhankelijke milieuvereniging die actief is in Gent en omgeving.

We willen mee vorm geven aan een samenleving waarin 'duurzaam' altijd de logische, natuurlijke keuze is, op alle niveaus. Om dit te bereiken richten we ons tot lokale overheden, inwoners en organisaties in de regio via beleidswerk, sensibilisering, adviesverlening en acties. Vrijwilligers zijn het kloppend hart van onze vereniging. We leggen ons toe op stedelijke thema's zoals afval, energie, mobiliteit en klimaat. MilieuAdviesWinkel (MAW) is het servicepunt duurzaam bouwen en renoveren van GMF.

word lid

← **NIEUWE FORMULES!**

Word je lid, dan help je ons om nog meer acties te ondernemen en zwaarder te wegen op het Gentse milieubeleid.

Je bent al lid vanaf 5 euro per jaar! Dit doe je makkelijk en snel via het domiciliëeringsformulier op de website. **Er zijn verschillende formules om GMF-lid te worden, op maat van iedereen!** Elk GMF-lid heeft recht op kortingen in een twintigtal duurzame Gentse handelszaken. Originele cadeautip? Schenk een lidmaatschap!

doe mee

GMF bestaat dankzij de inzet van een groep enthousiaste vrijwilligers.

Hands-on organisators, dossiervreters of praktische enthousiastelingen: iedereen is welkom! Stuur een e-mail naar info@gentsmilieufont.be en je zal uitgenodigd worden voor een kennismakingsgesprek.

steun ons

Steun GMF met een gift, en je kan rekenen op 45% belastingvermindering! Stort een bedrag op rekening BE19 8939 4405 6912. Vermeld in de mededeling 'Gift'. Alle giften vanaf €40 op jaarbasis zijn fiscaal aftrekbaar. Giften hoger dan 40 euro zijn natuurlijk ook welkom. Merci!

vind ons

Secretariaat GMF

Dampoortstraat 81
9000 Gent — T 09 430 03 90
info@gentsmilieufont.be
www.gentsmilieufont.be
Steven Geirnaert, Iris Verschaeve,
Thijs Michiels, Steffi Boelens en Bouke Billiet

Openingsuren

Open van maandag tot vrijdag.
9u - 12u30 | 13u - 17u

MilieuAdviesWinkel (MAW)

Wil je bouwadvies? Maak dan eerst een afspraak. — T 09 430 03 91
info@milieuadvieswinkel.be
www.milieuadvieswinkel.be
Stefaan Claeyss, Veerle Vercrucyce,
Bieke Vanherrewege, Wim Crepain
en Stijn Gaudissaboïs

Gents MilieuFront & Green Office Gent presenteren

LEZING KRIS PEETERS

over systeemcrises, openbare ruimte en mobiliteit

donderdag
12 mei
20u

Auditorium OEHOE
Coupure 653, Gent

Info & tickets:
gentsmilieufrent.be/krispeeters

Frontaal

Gents
Milieu
Front

driemaandelijks magazine van Gents MilieuFront vzw
jaargang 25 – 1e trimester 2022
v.u. Pieter Nuytincx, Dampoortstraat 81, 9000 Gent

P806132
afgiftekantoor
9000 Gent 1

PB-PP
BELGIE(N)-BELGIQUE